

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। उषसः। त्रिष्टुप्।

प्रति केतवः प्रथमा अदृशन्नूर्ध्वा अस्या अञ्जयो वि श्रयन्ते।

उषो अर्वाचा बृहता रथेन ज्योतिष्मता वाममस्मभ्यं वक्षि ॥ ७.०७८.०१

अस्याः- एतस्या उषसो ज्ञानोदयदेवतायाः। केतवः- चिद्रश्मयः। प्रथमाः- मुख्याः। अदृशन्- दृश्यन्ते। अस्याः- एतस्याः। अञ्जयः- व्यञ्जकाः। ऊर्ध्वा रश्मयः। वि श्रयन्ते- सर्वत्र श्रयन्ति।

उषः- हे विद्ये। अर्वाचा- अस्मदभिमुखेन। बृहता- महता। ज्योतिष्मता- प्रकाशवता। रथेन।

अस्मभ्यम्- नः। वामम्- कल्याणम्। वक्षि- आवह ॥१॥

प्रति धीमग्निर्जरते समिद्धः प्रति विप्रासो मतिभिर्गृणन्तः।

उषा याति ज्योतिषा बाधमाना विश्वा तमांसि दुरिताप देवी ॥ ७.०७८.०२

सीम्- सर्वतः। अग्निः- पावकः सत्क्रतुः। समिद्धः- सम्यगुद्दीपितः। प्रति जरते- अभिवर्धते।

विप्रासः- मेधाविनः। मतिभिः- मननैः। गृणन्तः- स्तुवन्ति। उषा देवी- ज्ञानोदयदेवता। विश्वा- सर्वाणि। दुरिता- पापानि। तमांसि- अन्धकारान्। अप बाधमाना- नाशयन्ती। ज्योतिषा-

चित्प्रकाशेन। याति- गच्छति ॥२॥

एता उ त्याः प्रत्यदृशन्पुरस्ताज्ज्योतिर्यच्छन्तीरुषसो विभातीः।

अजीजनन्सूर्यं यज्ञमग्निमपाचीनं तमो अगादजुष्टम् ॥ ७.०७८.०३

एताः- इमाः। त्याः- ताः। विभातीः- प्रकाशयुक्ताः। ज्योतिर्यच्छन्तीः- प्रकाशं यच्छन्त्यः। उषसो

विद्याः। पुरस्तात्- प्रत्यक्षतः। प्रत्यदृशन्- प्रत्यदृश्यन्तः। सूर्य- सवितारम्।

आत्मानमित्याध्यात्मिके। यज्ञम्- पूजां दानं सङ्गतिकरणम्। अग्निम्- पावकं सत्क्रतुम्।

अजीजनत्- ससर्ज। अजुष्टम्- असेव्यम्। अपाचीनम्- नीचीनम्। तमः। अगात्-

अगच्छत् ॥३॥

अर्चेति दिवो दुहिता मघोनी विश्वे पश्यन्त्युषसं विभातीम्।

आस्थाद्रथं स्वधया युज्यमानमा यमश्वासः सुयुजो वहन्ति ॥ ७.०७८.०४

दिवो दुहिता- दिव्या । मघोनी- सम्पद्वती । अचिते- ज्ञायते । विभातीम्- प्रकाशयुक्ताम् ।

उषसम्- उदयदेवताम् । विश्वे- सर्वे । पश्यन्ति । यम् । अश्वासः- प्राणतुरगाः । सुयुजः-

सुयोगाः । वहन्ति । तम् । रथम्- सद्रंहणप्रतीकं वाहनम् । स्वधया- आत्मधारणया । युज्यमानम्-

युक्तम् । अस्थात्- अधितिष्ठति ॥४॥

प्रति त्वाद्य सुमनसो बुधन्तास्माकासो मघवानो वयं च ।

तिल्विलायध्वमुषसो विभातीर्यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.०७८.०५

अद्य- इदानीम् । त्वा- त्वाम् । सुमनसः- शोभनचित्ताः । अस्माकासः- अस्मदीयाः । मघवानः-

हव्यवन्तः । वयम् । च । बुधन्त- बुद्धयन्ति । विभातीः- प्रकाशवत्यः । उषसः । तिल्विलायध्वम्-

स्निग्धां वाचं कुरुत । तिलुः स्नेहः । तिल स्नेहने । इला वाक् । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥५॥